

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

Дніпро – 2025

Пріснякова Л.М. Методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 053 «Психологія». Дніпро: ДГУ, 2025. 38 с.

Укладач:

к.психол.н., доц., завідувач кафедри психології Пріснякова Людмила Макарівна
д.психол.н., проф., професор кафедри психології Носенко Елеонора Львівна

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет».

Протокол №12 від 28.08.2024.

Переглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет».

Протокол №1 від 17.08.2025.

Розглянуто та схвалено Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет».

Протокол № 1 від 19.09.2024.

Зміни схвалені Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет».

Протокол № 1 від 18.09.2025.

Рецензенти:

Гальцева Тетяна Олексіївна – д.психол.н., доц., завідувач кафедри психології Дніпровської академії неперервної освіти (м. Дніпро);

Коваленко Тетяна Юріївна – д.мед.н., доц., директор Регіонального реабілітаційного центру для підлітків (м.Дніпро).

Методичні рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» призначені для здобувачів вищої освіти 2 курсу магістратури та науково-педагогічних працівників кафедри психологія ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ.....	5
2. ЕТАПИ РОБОТИ	6
2.1. Вибір теми.....	6
2.2. Планування роботи	7
2.3. Розробка наукового апарату дослідження.....	7
2.4. Аналіз літератури з обраної теми	13
2.5. Написання основної частини роботи	13
2.6. Формулювання загальних висновків	16
2.7. Складання переліку посилань і оформлення додатків.....	16
3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	17
3.1. Загальні вимоги та структура кваліфікаційної роботи.....	17
3.2. Титульний аркуш	17
3.3. Анотація	17
3.4. Зміст.....	19
3.5. Вступ.....	19
4. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	25
4.1. Рецензування кваліфікаційних робіт	25
4.2. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи.....	25
4.3. Захист кваліфікаційної роботи.....	26

ВСТУП

Наукові дослідження є обов'язковою складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти, оскільки формують у нього дослідницьку компетентність. Наукові дослідження мають індивідуалізований характер з урахуванням професійної спрямованості та пізнавально-наукових і дослідницьких інтересів здобувача вищої освіти. Науково-дослідною вважається будь-яка друкована робота, що відповідає вимогам науковості: має методологічну адекватність, вірогідність отриманих емпіричних даних, науково-обґрунтовані висновки.

Першими кроками системної наукової роботи здобувачів вищої освіти – майбутніх психологів – є курсові роботи, які вони пишуть упродовж навчання на першому та другому рівнях. Вагомим результатом наукових досліджень на другому освітньому рівні є випускна кваліфікаційна робота.

Кваліфікаційна робота – це форма самостійної навчально-дослідної роботи здобувача вищої освіти на завершальному етапі підготовки фахівця певного освітнього рівня, метою якої є поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок дослідницької роботи та підтвердження готовності випускника до самостійної професійної діяльності.

Кваліфікаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичну та практичну значущість.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у: систематизації, закріпленні, розширенні теоретичних і практичних знань зі спеціальності, застосуванні цих знань при вирішенні конкретних наукових і виробничих завдань; розвитку навичок самостійної роботи й оволодінні методикою дослідження та експериментування; з'ясування питання щодо підготовленості здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності у сучасних умовах.

Кваліфікаційна робота готується здобувачем вищої освіти самостійно, під керівництвом науково-педагогічного працівника, який має науковий ступінь доктора філософії чи доктора наук.

Основні етапи написання кваліфікаційної роботи:

1. Самовизначення наукового інтересу здобувача вищої освіти та встановлення контакту з науковим керівником.
2. Уточнення теми, формулювання завдань та графіку виконання дослідження.
3. Добір й аналіз літератури.
4. Відбір й уточнення методик дослідження. Складання плану дослідження.
5. Проведення дослідження.
6. Кількісний та якісний аналіз отриманих результатів.
7. Написання основної частини роботи.
8. Корегування тексту.
9. Апробація результатів дослідження.
10. Упровадження результатів дослідження у психологічну практику.
11. Передзахист роботи та усунення зауважень.

12. Захист роботи.

У змістовому та структурному наповненні курсових робіт та кваліфікаційної роботи магістра мають місце суттєві відмінності. Найбільш ефективною є наукова робота, якщо здобувачі вищої освіти протягом декількох років навчання працюють над однією проблемою. Це сприяє поглибленому вивченню проблеми і розв'язанню її на високому науково-теоретичному та експериментально-методичному рівні. Разом з тим, допускається можливість зміни теми та керівника на різних етапах навчання, оскільки наукові інтереси здобувача вищої освіти можуть трансформуватися.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістра з психології» є випускною роботою науково-методичного характеру. За своїм змістом вона повинна відповідати сучасному рівню розвитку психологічної науки та суті наукового завдання. Кваліфікаційна робота має бути подана у такому вигляді, який дозволить оцінити, наскільки повно відображені і обґрунтовані в ній положення, висновки та рекомендації, їхня теоретична новизна та практична значущість.

Сукупність поданих на захист результатів має свідчити про наявність у випускника освітньо-професійної програми навичок і умінь проведення наукової роботи в обраній сфері. Науковий рівень кваліфікаційної роботи мусить відповідати вимогам освітньо-професійної програми та програмним результатам навчання, окресленим в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 № 564. Її виконання має не стільки вирішувати наукові завдання, скільки продемонструвати рівень наукової кваліфікації автора, готовність самостійно вести науковий пошук, бачити професійні проблеми, володіти найбільш загальними методами дослідження, розробляти конкретні методики для збору матеріалу, аналізувати та узагальнювати одержані дані й робити відповідні висновки (згідно з поставленими в кваліфікаційній роботі дослідницькими завданнями).

Кваліфікаційна робота повинна містити титульну сторінку, зміст, вступ, основну частину (3 розділи), висновки, перелік посилань, а також додатки (за необхідності). **Оптимальний обсяг кваліфікаційної роботи** магістра – до 120 сторінок комп'ютерного набору основного тексту (без списку використаних джерел і додатків). Кваліфікаційна робота магістра має певні структурні компоненти:

- титульний аркуш (додаток А);
- анотація (до 2 сторінок);
- зміст (1-2 сторінки);
- перелік скорочень та умовних позначень (за необхідності);
- вступ (4-5 сторінок);
- основна частина:

- теоретичний розділ (2 розділи);
- емпіричний розділ;
- опис формувального етапу експерименту;
- висновки;
- список використаних джерел (90-100 джерел);
- додатки (кожний додаток з нової сторінки, кількість сторінок необмежена: до основного обсягу роботи додатки не рахуються).

Разом із кваліфікаційною роботою окремим документом подається довідка про впровадження результатів дослідження у психологічну практику, а також ксерокопії тез та статей, що свідчать про апробацію результатів дослідження. Відгук наукового керівника, зовнішню рецензію на кваліфікаційну роботу, а також довідку про перевірку роботи на унікальність додають також окремо і до роботи не підшивають.

При написанні кваліфікаційної роботи випускник має обов'язково покликатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Коли використовується запозичений матеріал без посилання на автора та джерело, то магістерська робота знімається з розгляду незалежно від стадії проходження (без права повторного її захисту).

У магістерській роботі необхідно стисло, логічно та аргументовано викласти зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

Кваліфікаційну роботу подають до захисту у зброшурованому (у твердому переплетенні) вигляді спеціально підготовленого рукопису.

2. ЕТАПИ РОБОТИ

2.1. Вибір теми

Вибір теми для кваліфікаційної роботи магістра не повинен мати випадковий характер. Здобувач вищої освіти вже протягом написання курсових робіт має визначитись у своїх наукових інтересах, у межах яких він хотів би працювати й далі. Тематика кваліфікаційних робіт розробляється випусковою кафедрою, схвалюється на її засіданні та затверджується Вченою радою Університету. Проте випускник освітньо-професійної програми підготовки фахівців дургого освітнього рівня має право не тільки на вибір теми із запропонованого кафедрою переліку, а й можливість запропонувати свою тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки, наприклад, досліджувати далі, поглиблювати і розвивати в контексті проблем вищої школи тему своєї кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «бакалавр з психології».

Під час обрання теми здобувач вищої освіти має враховувати свої інтереси, здатності та уподобання, а також такі фактори, як актуальність теми, її наукове і практичне значення, ступінь висвітлення питання в науковій літературі, доступність бази дослідження та ін.

Назва теми кваліфікаційної роботи повинна бути чіткою, лаконічною, не містити неоднозначного тлумачення, відповідати обраній спеціалізації та суті проблеми (завдання), що вирішується. Іноді, для більшої конкретизації, до назви можна додати невеликий (4-6 слів) підзаголовок. У назві не бажано використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» і т. ін., в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

2.2. Планування роботи

Після затвердження теми на кафедрі доцільно розпланувати час для роботи над нею відповідно до отриманого індивідуального завдання від керівника кваліфікаційної роботи щодо питань, які необхідно вирішити: ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідного огляду та аналізу аналогічних досліджень, розробок та їх застосувань у відповідних галузях тощо.

Терміни виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти визначає сам, враховуючи конкретні умови, свої індивідуальні особливості, бюджет часу, та погоджує їх з науковим керівником. Науковий керівник кваліфікаційної роботи надає допомогу здобувачеві вищої освіти щодо розроблення календарного плану-графіку на весь період виконання дослідження (від вибору теми до захисту роботи), який складається у двох примірниках, один з яких одержує Здобувач, інший зберігається на кафедрі. Зміна плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи допускається тільки за згодою наукового керівника (додаток Б).

Під час написання кваліфікаційної роботи здобувач має дотримуватися обов'язкової вимоги – кваліфікаційна робота повинна бути подана в терміни, що визначені графіком освітнього процесу і встановлені випусковою кафедрою (попередній захист роботи) та навчально-методичним відділом Університету у Розкладі атестації здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» (захист кваліфікаційних робіт на засіданні Екзаменаційних комісій).

При складанні календарного графіку виконання кваліфікаційної роботи особливо суттєвим є дотримання логічної послідовності виконання етапів роботи. Встановлення конкретних термінів проведення дослідження не тільки сприяє самоорганізації здобувача вищої освіти, а й дає можливість своєчасно отримати консультацію наукового керівника, який може на всіх етапах виконання дослідження контролювати його хід і коригувати зміст кваліфікаційної роботи.

2.3. Розробка наукового апарату дослідження

Науковий апарат кваліфікаційної роботи (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, його мета і гіпотеза, завдання дослідження, методи дослідження тощо) визначається у *вступі*.

Актуальність обраної теми – це її наукове та практичне значення, тобто усвідомлення того, що нового додасть ця робота для науки, де можна загалом або частково використати її результати: в майбутній професійній діяльності самого здобувача вищої освіти або після їхнього опублікування вони стануть надбанням широкого кола людей, яких цікавить ця проблема. У зв'язку з цим кваліфікаційна робота має бути високої якості, а кожний випускник повинний прагнути, щоб його робота була корисною для якомога більшої кількості людей.

Обґрунтування актуальності теми дослідження здійснюється на основі аналізу проблемної ситуації, яка відображає суперечність між реальним станом об'єкта дослідження та сучасними завданнями (наприклад, особистісний розвиток майбутнього фахівця як пріоритетний напрям реформування вищої освіти в Україні). Опис актуальності не повинний бути багатослівним – обсягом 1,5 – 2 сторінки.

Одночасно здобувачу вищої освіти потрібно визначити об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної (психологічної, педагогічної та ін.) реальності, яку потрібно дослідити.

Предмет дослідження – якийсь конкретний аспект, властивість або відношення об'єкта дослідження. Об'єкт – це ціле; предмет – якась його частина. Предмет наукового дослідження міститься в межах об'єкта як вузька, чітко окреслена частина реальності, яка безпосередньо досліджується.

Наприклад, об'єкт дослідження – *генезис професійного мислення студентів педагогічного вищого навчального закладу*, а предмет дослідження – *розвиток творчого професійного мислення майбутніх учителів засобами активних методів навчання*.

Чітке формулювання об'єкта і предмета дослідження (не занадто широкого та не дуже вузького) дає змогу здобувачу вищої освіти отримувати справді наукові, конкретні знання, які можна реально впроваджувати в освітній процес.

Потрібно зазначити, що один і той же об'єкт може мати кілька предметів дослідження. Наприклад, *об'єкт психологічного дослідження – адаптація першокурсників до навчання у вищій школі*. Його предметом може бути, наприклад:

- 1) *особливості дидактичної адаптації першокурсників до вивчення психології у закладі вищої освіти;*
- 2) *індивідуально-особистісні та соціально-психологічні чинники успішної адаптації першокурсника до закладу вищої освіти;*
- 3) *особливості соціальної адаптації першокурсників до умов спільної діяльності в студентській академічній групі та ін.*

Після визначення об'єкта та предмета надзвичайно важливо в дослідженні визначити мету, сформулювати гіпотезу та окреслити його завдання.

Мета наукового дослідження – головний елемент структури і надзвичайно важливий методологічний інструмент дослідження.

Для правильного визначення мети дослідження потрібно чітко з'ясувати:

1. Сутність досліджуваної проблеми та її головні суперечності, основні проблемні питання теоретичного та (або) експериментального характеру, які підлягають вирішенню шляхом наукового дослідження.

2. Сучасне теоретичне знання, яке може бути використане для пояснення структури і законів функціонування об'єкта, який вивчається.

3. Основні шляхи та обсяги необхідного теоретичного та (або) експериментального обґрунтування предмета дослідження.

4. Відомі в психології (або у провідній щодо об'єкта дослідження науці) методи і засоби для проведення теоретичного та (або) експериментального вивчення предмета.

Не потрібно формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Гіпотеза дослідження – це зроблене на основі аналізу наукових джерел, власних спостережень і висновків припущення про основні результати дослідження. У ній можливо зазначити динаміку, розвиток визначених показників, які характеризують певне явище, передбачити умови ефективності одержаних результатів, сформулювати їхнє значення для процесу підготовки фахівців у вищій школі.

Для правильної розробки та побудови гіпотези потрібно:

1. Однозначно встановити рівень основних суперечностей між найменш розробленими питаннями проблеми дослідження.

2. Уточнити невизначені або заново введені наукові поняття як елементи предмета дослідження, на основі логіки дослідження дати їхнє однозначне трактування, якщо потрібно – визначити у вигляді припущення нове поняття.

3. Чітко визначитися в розумінні явища, яке є об'єктом дослідження, усвідомити його структуру, функції та зв'язки.

4. Дати критичний аналіз взаємозв'язку елементів, які вивчаються, та узагальнити (синтезувати) отримані знання в гіпотезу дослідження.

5. Чітко і лаконічно обґрунтувати основні моменти та методи теоретичної і емпіричної перевірки гіпотези.

Гіпотеза дослідження в межах кваліфікаційної роботи може бути як проста, констатувальна, так і рівнева, що визначає припущення щодо впровадження результатів у процес навчання у вищій школі.

Від гіпотези залежить визначення конкретних *завдань дослідження*. Останні обґрунтовують вибір методів і розробку конкретних методик, які є основою проведення подальшого дослідження.

Основними методологічними вимогами до визначення **завдань дослідження** є такі:

1. Завданнями дослідження називають проблемні запитання, відповіді на які необхідні для досягнення мети дослідження;

2. Визначення, формулювання і послідовність викладу завдань дослідження мають чітко відповідати його темі, об'єкту, предмету, меті та гіпотезі;

3. Сукупність поставлених у дослідженні завдань повинна бути мінімальною, достатньою для досягнення мети дослідження.

Наведемо приклади розробки методологічних засад дослідження конкретної кваліфікаційної роботи.

Приклад 1.

Тема кваліфікаційної роботи: «Ціннісні орієнтації у формуванні особистості майбутнього психолога».

Об'єкт дослідження – формування особистості студента-психолога в процесі професійної діяльності.

Предмет дослідження – становлення ціннісних орієнтацій у структурі особистості майбутнього психолога в процесі його професійної підготовки.

Мета – виявити особливості становлення ціннісних орієнтацій особистості студентів I-IV курсів.

Гіпотеза дослідження: У процесі професіоналізації особистості студента закономірно змінюється зміст ціннісних орієнтацій, перетворюється їхня структура, що і буде визначати їхню динаміку з I по IV курси.

Завдання дослідження:

- 1) Визначити місце і роль ціннісних орієнтацій у професійному становленні особистості студента як майбутнього психолога;
- 2) Якісно охарактеризувати змістовний бік ціннісних орієнтацій, які визначають професійну спрямованість майбутнього психолога;
- 3) Розкрити динаміку ціннісних орієнтацій унаслідок професіоналізації особистості студента.

Приклад 2.

Тема магістерської роботи: «Система корекційної виховної роботи вчителя початкової школи з педагогічно занедбаними дітьми».

Об'єкт дослідження – корекційно-виховна робота вчителя з педагогічно занедбаними дітьми, які виявляють агресію.

Предмет дослідження – психолого-педагогічні умови корекційно-виховної роботи з педагогічно занедбаними дітьми молодшого шкільного віку.

Мета – визначити зміст корекційно-виховної роботи та умови її ефективності з педагогічно-занедбаними молодшими школярами.

Гіпотеза дослідження: Якщо корекційно-виховну роботу будувати на основі знань причин виникнення агресивності дітей, враховуючи індивідуальні особливості кожної дитини, можна значно підвищити ефективність виховної роботи з подолання таких проявів.

Завдання дослідження:

- 1) Проаналізувати стан розробки зазначеної проблеми в теорії психології та психологічній практиці;
- 2) Визначити критерії оцінки агресивності дитини та показники ефективності корекційної роботи з нею;
- 3) Визначити індивідуальні особливості дітей молодшого шкільного віку з педагогічною занедбаністю;
- 4) Розробити зміст корекційно-виховної роботи вчителя початкових класів з педагогічно занедбаними дітьми та визначити умови її ефективності.

Вступ до кваліфікаційної роботи містить також узагальнений опис методів та організації дослідження.

Метод дослідження – (від гр. μέθοδος – шлях дослідження, спосіб пізнання) – нормативний обґрунтований спосіб проведення наукового дослідження. Це шлях наукового пізнання, який впливає із загальних теоретичних уявлень про сутність об'єкта дослідження.

Методи збору емпіричних фактів обираються за метою та завданнями дослідження:

виміряти психічні явища – тести;

визначити особливості – констатувальний (природний або лабораторний) експеримент;

знайти фактори, виявити психологічні умови розвитку та перетворити явище – формувальний психолого-педагогічний експеримент.

Для наукового вирішення психологічної проблеми зазвичай використовується комплекс методів, розробляється і реалізовується певна методика (сукупність методів у дії).

Розробляючи **план експериментального дослідження**, можна обрати один із трьох його шляхів:

1. *Лонгітюдний план* (шлях, зріз): вивчаються одні й ті самі піддослідні протягом тривалого часу та поетапно проводиться аналіз із порівнянням результатів зрізів.

2. *Поперечний план* реалізовується методом порівняння окремих груп піддослідних різного віку.

3. Можна застосовувати *комбінований план*, коли піддослідними є люди різних вікових груп, але за однією з них (наприклад, одна експериментальна група студентів) проводиться тривале спостереження (лонгітюдне дослідження), а наприкінці порівнюють результати з іншою (контрольна група).

Для обробки одержаного дослідницького матеріалу застосовують відомі в психологічній науці **статистичні методи**: кореляційний аналіз – числове співвідношення двох різних змінних; факторний аналіз – для визначення спорідненості окремих психологічних тестів на основі порівняння коефіцієнтів кореляції кожного з них. Ефективність вимірювання незалежно від умов проведення визначається поняттям «надійність» і «валідність».

Надійність – ступінь узгодженості результатів, які дослідник одержує при багаторазовому застосуванні методики виміру. Надійна міра заслуговує довіри, дає стійкі результати, які можна відтворити.

Валідність – це показник точності, з якою методика вимірює те, для чого вона створена, а також адекватність методу поставленому завданню дослідження.

Вступ містить також короткий опис наукової та практичної новизни дослідження, а також особливості апробації результатів дослідження, наприклад, на практиці, в доповідях на конференціях або семінарах.

Наукова новизна – викладаються аргументовано, коротко та чітко наукові положення щодо одержаних результатів, при цьому обов'язково зазначається їх

відмінність від відомих раніше та ступінь їхньої новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Теоретичне значення є центральною характеристикою наукового дослідження у ракурсі перспективності, доказовості, концептуальності отриманих результатів. Теоретичне значення роботи може полягати у:

- розширенні, поглибленні знань із певного питання;
- розкритті певних фактів, механізмів, закономірностей психічних явищ;
- розробці певних наукових понять;
- обґрунтуванні певних теоретичних підходів до розгляду окремих психічних феноменів, їх концептуальних моделей тощо.

Наприклад:

1) Тема дослідження: *«Розвиток взаємостосунків у подружній підсистемі залежно від типу прив'язаності»*. **Теоретичне значення роботи** полягає у: поглибленні знань щодо особливостей феномену прив'язаності у подружніх взаємостосунках; уточненні поняття психологічної прив'язаності; з'ясуванні психологічних особливостей типів прив'язаності у сучасних подружніх парах.

2) Тема дослідження: *«Гендерні особливості взаємозв'язку проявів почуття заздрості та рівня гармонійності розвитку особистості у юнацькому віці»*. **Теоретичне значення роботи** полягає в: узагальненні уявлень науковців щодо поняття заздрості, визначенні особливостей переживання заздрості залежно від гармонійності розвитку особистості; з'ясуванні гендерних відмінностей переживання почуття заздрості залежно від гармонійності розвитку особистості людини у юнацькому віці.

3) Тема дослідження: *«Тренінг особистісного зростання у роботі психологічної служби вищого навчального закладу»*. **Теоретичне значення роботи** полягає у формуванні теоретичних уявлень щодо моделювання тренінгів особистісного зростання студентів з психологічними проблемами та потребою у саморозвитку.

Практична значущість повинна містити результати власних досліджень, що можуть бути впроваджені у психологічну практику. Практичне значення роботи розкриває перспективи впровадження отриманих у роботі результатів у практику, характеризує коло осіб, які можуть використати результати дослідження у своїй професійній діяльності.

Практичне значення роботи може полягати в:

- обґрунтуванні комплексної системи психодіагностики певних психічних феноменів;
- розробці програм та методик психологічної роботи (профілактики, корекції, розвитку тощо);
- розробці рекомендацій щодо оптимізації функціонування певних психічних явищ тощо.

Наприклад, тема дослідження: *«Розвиток взаємостосунків у подружній підсистемі залежно від типу прив'язаності»*. **Практичне значення роботи:** результати роботи можуть бути використані у системі діяльності соціальних служб зі справ сім'ї, дітей та молоді, а також при викладанні навчальних дисциплін «Психологія сім'ї» та «Загальна психологія», та у психологічній

службі РАГСу для проведення інформаційно-просвітницької роботи у формі семінарів, круглих столів з метою покращення взаємостосунків у подружній підсистемі та розуміння особливостей індивідуальних проявів партнера.

Потрібно вказати також **базу дослідження** (де проводилося дослідження) і **опис вибірки** (хто був охоплений дослідженням і скільки респондентів брало участь).

Наприкінці вступу вказується **структура** (з яких елементів складається робота) і **обсяг роботи** (кількість сторінок, таблиць, схем, використаних джерел, додатків).

Таким чином, вступна частина дослідження в межах кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр з психології» дуже важлива за своєю значущістю, адже спрямовує подальшу дослідницьку роботу випускника.

2.4. Аналіз літератури з обраної теми

Наступним етапом роботи є складання критичного огляду літератури з обраної теми. Якщо у вступі лише коротко і аргументовано пояснюється, чому актуальна в науковому і практичному аспекті ця тема, доводиться необхідність її опрацювання, то ретельний огляд джерел з обраної теми виокремлюється в окремий розділ. Виклад матеріалу можна вести або в хронологічній послідовності, або за проблемними питаннями. Вибір того чи іншого варіанта залежить від характеру теми і зібраного матеріалу, глибини висвітлення окремих питань у науковій літературі.

Наприкінці першого розділу на підставі теоретичного аналізу літератури та її узагальнення формулюються вихідні положення, які й будуть взяті здобувачем вищої освіти за основу його дослідження, визначатимуть вибраний напрям наукового пошуку.

При доборі літератури з теми необхідна серйозна і кропітка робота, бо слід враховувати, що з кожної проблеми лише за останні десятиліття примножена велика кількість літератури, обсяг якої з кожним роком збільшується. Для полегшення роботи треба використовувати бібліотечні інформаційно-пошукові системи, корисними є також електронні ресурси мережі Інтернет.

Отримана наукова інформація закріплюється в тексті кваліфікаційної роботи у вигляді текстового та/або ілюстративного матеріалу, в яких випускник впорядковує на свій розсуд наукові факти, доводить наукову цінність або практичну значущість тих чи інших теоретичних положень, називаючи авторів і покликаючись на джерела, з яких запозичені матеріали або окремі результати.

2.5. Написання основної частини роботи

Основна частина кваліфікаційної роботи вміщує виклад основних методів дослідження та відповідних методик. У ній з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень із виокремленням того нового, що вноситься в розробку означеної проблеми. Здобувач вищої освіти повинен оцінювати повноту вирішення поставлених завдань, визначати достовірність одержаних

результатів (характеристик, параметрів), порівнювати їх з аналогічними результатами українських і зарубіжних дослідників, обґрунтовувати необхідність подальших досліджень.

У процесі обробки одержаного матеріалу виникають, звичайно, окремі питання, деякі з яких випускник може вирішити самотійно, звертаючись до першоджерел, до літератури. Проте бувають питання, які потребують консультації з науковим керівником.

Підбір методів обробки даних. Для підвищення достовірності висновків доцільно під час обробки даних використовувати методи математичної статистики. При цьому, на рівні кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього рівня «магістр з психології» не рекомендується обмежуватися використанням таких показників, як середнє арифметичне та відсотки. Вони не завжди дають достатні підстави для обґрунтованих висновків із емпіричних даних. Вибір методу математичної обробки отриманих емпіричних даних є важливою частиною дослідження. Ще на етапі планування необхідно продумати, які емпіричні показники будуть реєструватися, за допомогою яких методів оброблятимуться, і які висновки при різних варіантах обробки можна буде зробити.

Вибір критерію математичної статистики залежить від дослідницьких завдань. Під час його вибору потрібно передусім ідентифікувати тип змінних (ознак) та шкалу, яка використовувалася при вимірі психологічних показників та інших змінних – наприклад, вік, склад сім'ї, рівень освіти. У якості змінних можуть виступати будь-які показники, які можна порівнювати один з одним (тобто вимірювати). Це може бути час виконання завдання, кількість помилок, рівень самооцінки, кількість правильно вирішених завдань та якісні особливості їх виконання, особистісні показники, що отримуються в психологічних тестах, та інші.

У сфері практичної психології можуть широко використовуватися номінативні і порядкові шкали. Мовні висловлювання клієнта, види поведінкових реакцій, посмішки, погляди, – все це може розглядатися в якості змінних. Головне – мати чіткі та ясні критерії їхнього віднесення до того чи іншого типу залежно від поставлених гіпотез та завдань.

При виборі математико-статистичного критерію необхідно також орієнтуватися на тип розподілу даних, що отриманий у дослідженні. Параметричні критерії використовуються у тому випадку, коли розподіл отриманих даних сприймається як нормальний. Нормальний розподіл з більшою ймовірністю (але не обов'язково) виходить при вибірках понад 100 піддослідних (може вийти і за меншої кількості, а може не вийти і за більшої). У разі використання в дослідженні параметричних критеріїв необхідна перевірка нормальності розподілу.

Для непараметричних критеріїв тип розподілу даних немає значення. При невеликих обсягах вибірки піддослідних, що використовуються зазвичай у кваліфікаційній роботі, доцільно вибрати непараметричні критерії, які дають велику достовірність висновків, незалежно від того, чи отримано у дослідженні нормальний розподіл даних.

Більшість психологічних досліджень зводяться до кількох типів дослідницьких завдань, які й визначають тип математико-статистичного критерію.

При обробці відповідних даних можуть використовуватися критерії виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки чи її розподілу. Для визначення значущості відмінностей у прояві ознаки у психологічних дослідженнях часто використовуються такі показники, як парний критерій Вілкоксона, U-критерій Манна-Уїтні, критерій χ^2 -квадрат, точний критерій Фішера, біноміальний критерій.

У багатьох дослідженнях здійснюється пошук взаємозв'язку психологічних показників у одних тих самих випробуваних. Для обробки відповідних даних можуть використовуватись коефіцієнти кореляції. Зв'язок величин між собою та їх залежність часто характеризується коефіцієнтом лінійної кореляції Пірсона та коефіцієнтом рангової кореляції Спірмена.

Структура даних (і відповідно структура психологічної реальності, що вивчається), а також їх взаємозв'язок виявляється факторним аналізом.

У багатьох дослідженнях інтерес представляє аналіз мінливості ознаки під впливом будь-яких контрольованих факторів, або, іншими словами, оцінка впливу різних факторів на ознаку, що вивчається. Для математичної обробки даних може використовуватися U-критерій Манна-Уїтні, критерій Краскела-Уолліса, T-критерій Вілкоксона, критерій χ^2 Фрідмана. Однак для дослідження впливу, а тим більше взаємовпливу кількох факторів на параметр, що вивчається, кориснішим може виявитися дисперсійний аналіз. Дослідник виходить із припущення, що одні змінні можуть розглядатися як причини, інші як наслідки.

Змінні першого роду вважаються факторами, а змінні другого роду – результативними ознаками. У цьому вся відмінність дисперсійного аналізу від кореляційного, у якому передбачається, що зміни однієї ознаки просто пов'язані з певними змінами іншого.

У багатьох дослідженнях виявляється значущість змін (зсуву) будь-яких психологічних, поведінкових параметрів та їхніх проявів за певний проміжок часу, у певних умовах (наприклад, за умов корекційного впливу). Формуючі експерименти у практичній психології вирішують саме це завдання. Для обробки відповідних даних можуть використовуватися коефіцієнти для оцінки достовірності зсуву значення досліджуваної ознаки. Для цього часто застосовуються критерії знаків T-критерій Вілкоксону. Важливо звернути увагу на обмеження, які має кожен критерій. Якщо один критерій не підходить для аналізу наявних даних, завжди можна знайти будь-який інший, можливо лише змінивши тип представлення даних. І перш ніж обробляти емпіричні дані, корисно перевірити, чи існують у посібнику, яким користується випускник, критичні значення, що відповідають кількості та типу отриманих ним даних. Підрахунки можуть виявитися марними через відсутність у таблиці критичних значень при обсязі вибірки, яка була у випускника.

Після знайомства з процедурою обчислення критерію можна проводити ручну обробку отриманих даних або скористатися статистичною програмою

персонального комп'ютера. Для комп'ютерної обробки даних найбільш популярні серед психологів програми SPSS та Statistica.

При оформленні дослідницького матеріалу корисно складати таблиці, графіки, схеми, діаграми, які обов'язково аналізуються і пояснюються.

Наприкінці емпіричної (експериментальної) частини дослідження повинні бути висновки про підтвердження (або не підтвердження) гіпотези дослідження.

2.6. Формулювання загальних висновків

У загальних висновках описуються найважливіші наукові та практичні результати, одержані у кваліфікаційній роботі. Ці результати повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (завдання), її значення для науки і практики. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання отриманих результатів.

У першому пункті висновків коротко оцінюють стан розробки питання. Потім розкриваються методи вирішення поставленої в роботі наукової проблеми (завдання), аналізуються результати практичного їх розв'язання, які порівнюються з матеріалами відомих досліджень.

У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати їхню достовірність, викласти рекомендації щодо їхнього використання і подальшого дослідження проблеми.

2.7. Складання переліку посилань і оформлення додатків

Використані джерела у **переліку посилань** слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Можна їх також розміщувати в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією.

До *додатків* доцільно включати допоміжний матеріал, що необхідний для повноти сприйняття роботи: проміжне математичне доказування, формули і розрахунки; таблиці і графіки допоміжних емпіричних даних; методики, протоколи і матеріали дослідження; довідки про впровадження тощо.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги та структура кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота повинна свідчити про вміння випускника стисло, логічно та аргументовано викласти зміст і результати дослідження, а оформлення її тексту має відповідати загальним вимогам *Стандарту Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» «Вимоги до написання та оформлення дослідницьких робіт»*, затвердженого наказом від 24.08.2025 № 64-02.

Кваліфікаційна робота, з урахуванням порядку розміщення, повинна складатися з таких структурних компонентів:

- титульний аркуш;
- анотація;
- зміст;
- перелік скорочень та умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки (за необхідності; кожний додаток з нової сторінки).

3.2. Титульний аркуш

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи, який включається до загальної нумерації сторінок. Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться.

Титульний аркуш роботи містить найменування вищого навчального закладу, де виконана робота, кафедри; прізвище, ім'я, по батькові автора (у називному відмінку); назву роботи; шифр і найменування спеціальності; ступінь вищої освіти, на присудження якого претендує здобувач вищої освіти; прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника, його посада, науковий ступінь і вчене звання; місто і рік виконання. Титульний аркуш має також містити гриф допуску кваліфікаційної роботи до захисту.

Весь текст титульного аркуша друкують шрифтом Times New Roman 14 кеглем. Назву роботи друкують заголовними літерами тим же розміром шрифту.

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр з психології» наведено у додатку А.

3.3. Анотація

Анотація до кваліфікаційної роботи – це максимально стислий виклад (передача суті) кваліфікаційної роботи, що розміщується, як правило, слідом за титульним листом і є аналогом супровідної записки. У ній не повинно бути розлогих описів, зарозумілої розповіді про виконану роботу та іншого.

Анотація на кваліфікаційну роботу на здобуття освітнього ступеня «магістр» складається двома мовами (українська, англійська / німецька / французька). Першою подається анотація українською мовою.

Структура анотації:

- короткі дані про автора;
- тема кваліфікаційної роботи, її обсяг;
- короткий опис цілей кваліфікаційної роботи;
- опис базових моментів кваліфікаційної роботи (звичайно цей пункт містить розширені анотації, які пишуть для теоретичних робіт);
- ключові етапи і насичений фактами висновок;
- ключові слова (10-15 слів) розташованих за абеткою з абзацного відступу, не більше 10 слів, надрукованих великими літерами;
- список публікацій здобувача вищої освіти.

В анотації має бути обов'язково доведено унікальність роботи. Саме вона підтвердить актуальність розглянутих завдань, цілей.

Не можна розкривати етапи роботи, описувати методи. Потрібна чіткість структури, ясність і стислість подання даних. Анотація має становити 1 сторінку. Не варто недооцінювати важливість анотації. Для анотації важливі тільки базові тези, вона має повну змістову й частково формальну залежність від первинного документа, у ній потрібно чітко та ґрунтовно розкрити зміст роботи (додаток В).

Складання анотацій (ABSTRACT) англійською мовою вимагає особливого підходу. Завдання непросте, але воно буде полегшене, якщо орієнтуватися на наступні фрази-підказки:

У вступі доречні такі формулювання:

offers a solution to ...;

provides on ...;

develops on ...;

serves as an introduction to ...;

demonstrates the feasibility of ...

Для викладу мети використовуються фрази:

our aim with this paper was ...;

the main purpose of the article is ...;

the aim of the article is ...

При описі результатів дослідження будуть доречні формулювання:

the results thus obtained are compatible with ...;

the paper show that ...;

it has been found that ...

При формулюванні висновків актуальні фрази:

The findings are of direct practical relevance;

This paper has clearly shown that ...;

In conclusion ...

Звичайно ж, неправильно використовувати всі фрази відразу. Обсяг анотації становить, як правило, всього 300 слів, і це буде як мінімум, недоречно. Але будь-яка з вищевказаних кліше і формулювань є грамотною і відповідає

стилю. Можна варіювати фрази і комбінувати їх. Але головна умова – науковий стиль викладу.

3.4. Зміст

Зміст подають на початку роботи та розташовують після анотації. Він дає уявлення про поділ кваліфікаційної роботи на складові елементи, їхнє підпорядкування, яке позначається шрифтовими виокремленнями та відступами. До змісту включають: перелік умовних позначень (за наявності), вступ, послідовно перераховані назви всіх розділів, підрозділів, висновки, перелік посилань, додатки (за необхідності). Заголовки змісту мають точно повторювати заголовки в тексті. Скорочувати або подавати їх за іншою редакцією, послідовністю і підпорядкованістю порівняно із заголовками в тексті не можна.

У змісті частину рядка від кінця назви рубрики до номера його початкової сторінки заповнюють крапками; номер сторінки проставляють праворуч, рівняючи до правого краю. Одним із зручних способів оформлення змісту є, наприклад, такий:

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ СПРИЙНЯТТЯ І РЕАГУВАННЯ НА ВОЄННІ ДІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ	6
1.1. Загальна характеристика психологічного сприйняття і реагування.....	6

Після оформлення змісту у такому вигляді межі таблиці робляться невидимими і текст змісту в остаточному варіанті має виглядати наступним чином:

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ СПРИЙНЯТТЯ І РЕАГУВАННЯ НА ВОЄННІ ДІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ	6
1.1. Загальна характеристика психологічного сприйняття і реагування.....	6

3.5. Вступ

У вступі розкривається сутність і стан досліджуваної проблеми (завдання) та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження у наведеній нижче послідовності.

Актуальність теми

Мета і завдання дослідження

Об'єкт дослідження

Предмет дослідження

Методи дослідження

Наукова новизна одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів (варіативно)

Апробація результатів роботи та публікації (варіативно).

Структура роботи

Актуальність теми

Шляхом критичного аналізу дається оцінка сучасного стану об'єкта дослідження або розробки, розкривається практично розв'язані завдання провідними науковими установами та організаціями, а також вченими та фахівцями певної галузі, обґрунтовуються актуальність та доцільність роботи для розвитку певної галузі науки.

Коротко зазначаються прізвища вчених (як вітчизняних, так і зарубіжних) і практиків, які розробляли проблему, що розглядається; зазначається відмінність отриманих результатів від існуючих вітчизняних та зарубіжних.

Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним. Достатньо кількома реченнями визначити головне – сутність наукової проблеми (завдання).

Мета і завдання дослідження

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета повинна бути сформульована таким чином, щоб вказувати на об'єкт і предмет дослідження. Не слід формувати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Після формулювання мети і завдань дослідження у кваліфікаційній роботі визначаються об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага здобувача вищої освіти, оскільки предмет дослідження визначає тему (назву) кваліфікаційної роботи.

Методи дослідження – це спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Наукова новизна одержаних результатів

Викладаються аргументовано, коротко та чітко наукові положення щодо одержаних результатів, при цьому обов'язково зазначається їх відмінність від відомих раніше та ступінь їхньої новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Практичне значення одержаних результатів (за необхідності)

Відзначаючи практичну цінність отриманих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштаби використання, надати короткі відомості про впровадження результатів досліджень (якщо вони є).

Апробація результатів роботи та публікації (варіативно)

Зазначається, на яких конференціях, семінарах, симпозиумах, нарадах, засіданнях кафедри оприлюднено результати досліджень, що включені до роботи, а також у скількох статтях наукових журналів, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій опубліковані результати роботи.

Структура роботи

Зазначити, що «Кваліфікаційна робота складається зі вступу, ____ розділів, ____ підрозділів, висновків, переліку посилань, який налічує ____ джерел, та ____ додатків. Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи становить ____ сторінок.». Вказати кількість сторінок основного тексту, який складається лише з пронумерованих сторінок зі вступом, розділами, висновками, без урахування переліку посилань та додатків.

3.6. Основна частина

Текст основної частини кваліфікаційної роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин роботи “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ”, “ДОДАТКИ” друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів друкують жирним шрифтом маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу, який має бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати 1,27 см. Після номеру підрозділу ставиться крапка, в кінці заголовка крапку не ставлять. Якщо заголовок підрозділу складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. *Наприклад:*

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ СПРИЙНЯТТЯ І РЕАГУВАННЯ НА ВОЄННІ ДІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ

1 міжрядковий інтервал

1.1. Загальна характеристика психологічного сприйняття і реагування

1 міжрядковий інтервал

Переживання та прояви стресу, які проявляються у студентів, також можуть вплинути на їхнє навчання (набуття, застосування та засвоєння знань), що стає перешкодою для успіху в освітньому процесі.....

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, перелік посилань, не мають порядкового номера (тобто не можна друкувати: “І. ВСТУП” або “Розділ 3. ВИСНОВКИ”).

Номер розділу ставлять після слова “Розділ”, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи (пункти) нумерують у межах кожного розділу (підрозділу). Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу (пункту) повинна стояти крапка, наприклад: (2.3.) (третій підрозділ другого розділу), (1.3.2.) (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому самому рядку йде заголовок підрозділу (пункту).

Ілюстрації (рисунки, схеми, графіки та ін.) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом (Рис.) і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Правила цитування та посилання на використані джерела. При написанні кваліфікаційної роботи потрібно робити посилання на використані джерела, ідеї і висновки, на яких розроблюється проблема і вирішуються завдання дослідження, а також на рисунки, таблиці, матеріали додатків, які наводяться в самій роботі. Це дає змогу відшукати документи і перевірити достовірність цитованих відомостей, допомагає краще з’ясувати зміст тексту кваліфікаційної роботи.

Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починають і закінчують лапками і наводять у тій граматичній формі, в якій його подано у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання; використання цитати у тексті передбачає вказування номеру джерела у списку літератури та обов’язково номер сторінки джерела із якого взято цитату;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекирчуень думок автора; пропуск окремих слів при цитуванні допускається без перекирчуення авторського тексту і позначається трьома крапками;

в) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути дуже точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів;

г) кожна цитата і непряме цитування обов'язково супроводжуються посиланням на джерело за його порядковим номером у «Переліку посилань», наприклад, [5], [34]. Якщо використовують відомості з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати також номери сторінок із джерела, на яке дано посилання в роботі, наприклад, [6, с. 15], [17, с. 123-125].

На всі таблиці, рисунки, які є в роботі, мають бути посилання в тексті, до того ж слово «таблиця», «рисунок» у тексті пишуть скорочено, наприклад: «у табл. 1.2», «на рис. 3.2».

3.7. Перелік посилань

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після загальних висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Джерела, як уже було сказано раніше, можна розміщувати одним із таких способів: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у порядку появи покликів у тексті, у хронологічному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Відомості про джерела, включені до переліку, необхідно надавати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням їх назв. Інформацію щодо згаданих вимог можна одержати із таких стандартів: ДСТУ 8302:2015 *«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»*, який установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання і розміщування у документах.

Приклади оформлення бібліографічних описів використаних джерел у переліку посилань наведено у додатку В.

3.8. Додатки

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках після «Переліку посилань». Кожний додаток необхідно розпочинати з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами, з першої – великої, симетрично відносно тексту сторінки. У правому верхньому куті, над заголовком, малими літерами, з першої – великої, друкується слово «Додаток» і велика літера української абетки, що позначає його номер, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. *Наприклад*, «Додаток А», «Додаток Б» тощо.

У випадках, коли додаток займає більше ніж одну сторінку, на другій та наступних сторінках додатку у правому верхньому куті розміщується

словосполучення «Продовження додатку ____». Якщо в роботі є лише один додаток, то він позначається як «Додаток».

Зв'язок основного тексту з додатками здійснюється через посилення в основному тексті, що вживається зі словом «див. додаток А» або «наведено у додатку А».

Усі додатки мають бути перераховані у змісті роботи із зазначенням їхніх номерів і заголовків.

4. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1. Рецензування кваліфікаційних робіт

Зовнішнє рецензування кваліфікаційних робіт проводять висококваліфіковані спеціалісти, науково-педагогічні працівники, які є фахівцями в галузі психології та, як правило, працюють в інших закладах освіти.

Рецензент кваліфікаційної роботи не повинен бути співробітником кафедри, на якій підготовлена робота. Не дозволяється також призначення керівників випускних кваліфікаційних робіт для взаємного рецензування робіт.

Рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи й містити оцінку за прийнятою шкалою оцінювання знань Здобувачів. Особливу увагу в ній потрібно звернути на:

- актуальність теми;
- вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявність у роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизна, перспективність, практична цінність;
- достовірність результатів і обґрунтованість висновків Здобувача;
- стиль викладу й оформлення роботи;
- недоліки роботи.

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що відгук керівника – це в основному характеристика професійних якостей випускника та його роботи в процесі проведення дослідження та написання кваліфікаційної роботи, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо кваліфікаційної роботи. Рецензія повинна містити рекомендовану оцінку роботи за розширеною лінгвістичною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «достатньо», «задовільно», «незадовільно»).

Підпис рецензента обов'язково має бути завірений печаткою установи/підприємства або печаткою кадрового підрозділу установи/підприємства, де працює рецензент.

Здобувач вищої освіти має право заздалегідь ознайомитися із текстом рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту (Додаток Е).

4.2. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

Готуючись до захисту виконаної кваліфікаційної роботи, здобувач вищої освіти складає тези або стислу доповідь свого виступу. У ній він має коротко пояснити причини обрання теми, обґрунтувати її актуальність, висвітлити історіографію проблеми, охарактеризувати джерельну базу вивчення питання, стисло викласти зміст своєї роботи за розділами, а також доповісти про те, що виявлено в процесі дослідження. Бажано зазначити, де і ким можуть бути використані одержані в дослідженні результати.

При підготовці до захисту треба визначитися, чи потрібний для цього наочний матеріал (таблиці, малюнки, схеми, діаграми тощо) і підготувати його заздалегідь. Потрібно також заздалегідь продумати відповіді на можливі запитання під час захисту.

Не пізніше як за два тижні до захисту здобувач вищої освіти подає на кафедру:

- виконану кваліфікаційну роботу разом з анотацією українською та англійською мовами (кожна обсягом 1900-2000 знаків з пробілами);
- відгук наукового керівника на кваліфікаційну роботу з рекомендованою оцінкою (додаток Ж);
- зовнішню рецензію на кваліфікаційну роботу з рекомендованою оцінкою;
- довідку про результати перевірки тексту кваліфікаційної роботи на наявність плагіату;
- опубліковані статті, тези, програми конференцій за темою роботи, у яких автор брав участь;
- документи, які вказують на практичне застосування роботи тощо.

Результати перевірки тексту кваліфікаційної роботи на наявність плагіату представляється у вигляді довідки, яка відображає унікальність тексту кваліфікаційної роботи. Для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту слід керуватись критеріями, що наведені у п. 7.8.4 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет».

4.3. Захист кваліфікаційної роботи

Захист кваліфікаційної роботи відбувається публічно на засіданні Екзаменаційної комісії. Порядок захисту кваліфікаційної роботи встановлено внутрішніми нормативними документами Університету, а саме:

- *Стандарт Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» «Вимоги до написання та оформлення дослідницьких робіт», затвердженого наказом від 28.08.2025 № 64-02;*
- *Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет», затвердженого наказом від 02.01.2024 № 02-02.*

На захист кваліфікаційної роботи до екзаменаційної комісії здобувач вищої освіти подає:

- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи;
- відгук наукового керівника кваліфікаційної роботи з характеристикою діяльності випускника під час виконання ним кваліфікаційної роботи, із зазначенням рекомендованої оцінки;
- зовнішню рецензію на кваліфікаційну роботу від фахівця з науковим ступенем, який працює в цій галузі на іншій кафедрі або в іншому закладі вищої освіти, в якій має бути зазначена рекомендована оцінка;
- довідку про перевірку кваліфікаційної роботи на унікальність.

Крім цього, Екзаменаційній комісії до захисту кваліфікаційної роботи мають бути подані:

- опубліковані статті, тези, програми конференцій за темою роботи, у яких автор брав участь;
- документи, які вказують на практичне застосування роботи тощо.

Процедура захисту включає:

– доповідь здобувача вищої освіти про зміст роботи (не більше 10-15 хвилин) з обов'язковою наочною підтримкою результатів дослідження за допомогою мультимедійної презентації, виконаної у додатках: Microsoft Office PowerPoint, CANVA тощо;

- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника та рецензента;
- відповіді на запитання членів Екзаменаційної комісії та осіб, присутніх на захисті;
- рішення комісії про оцінку роботи.

Після успішного захисту друкований екземпляр кваліфікаційної роботи зберігається упродовж п'яти років, сканований екземпляр роботи – в електронному репозитарії Університету.

Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра ПСИХОЛОГІЇ

На правах рукопису

ДОМБРОВСЬКА ГАННА ІГОРІВНА

**ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК АДАПТИВНОСТІ
ОСОБИСТОСТІ ПЕРІОДУ РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ**

Спеціальність	053 (код)	Психологія (назва спеціальності)
Освітня програма	Психологія (назва)	
Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня	магістра	

Науковий керівник:
**Самойлов Олександр
Єжисвич,**
доктор психологічних наук,
професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ _____ від _____

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Дніпро, 2025

Зразок оформлення анотації кваліфікаційної роботи**АНОТАЦІЯ**

Домбровська Г.І. Емоційний інтелект як чинник адаптивності особистості періоду ранньої дорослості під час війни / Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» (освітньо-професійна програма «Психологія»). ВНПЗ ДГУ, Дніпро, 2025.

Зміст анотації

Ключові слова:

Список публікацій здобувача вищої освіти:

1.

ABSTRACT

Dombrovska G.I. Emotional intelligence as a factor of personality adaptability in the period of early adulthood during the war / Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 053 «Psychology» (educational and professional program «Psychology»). Higher educational private institution DHU, Dnipro, 2025.

Abstract content

Keywords:

List of publications of a higher education applicant:

1.

Форма завдання на випускню кваліфікаційну роботу

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД «ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра	психології
Освітній ступінь	магістр з психології
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	«Психологія»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри психології

(підпис)

(імя, ПРІЗВИЩЕ)

_____._____.20____

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

1. Тема роботи _____

2. Науковий керівник _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання роботи на кафедру _____

4. Мета кваліфікаційної роботи _____

5. Завдання кваліфікаційної роботи _____

[illegible]

Дата видавання завдання _____.____.20____

Приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книга (один автор)	1. Сардак С. Е. Управлінсько-регуляторні аспекти розвитку людських ресурсів в умовах глобалізації : моногр. Д. : Вид-во ДНУ, 2012. 460 с. 2. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с.
Книга (два автора)	1. Пуригіна О. Г, Сардак С. Е.. Міжнародна міграція : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2007. 312 с. 2. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 3. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с.
Книга (три автора)	1. Тимошенко Л. М., Сардак С. Е., Більська О. В. Людський розвиток : навч. посіб. Д. : Вид-во ДНУ, 2010. 192 с. 2. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 3. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Книга (чотири автори)	1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Регіональна економіка : навч. посіб. / Пуригіна О. Г, Сардак С. Е., Джинджоян В. В., Чубарь О. О. Д. : ДНУ, 2011. 596 с.
П'ять і більше авторів	1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
Без автора	1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с. 2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с. 3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с. 6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачеве, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачеве : МДУ, 2018. 226 с.

	7. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. 8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с. 2. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд.: Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2016. Т. 2. 206 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с. 5. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.
Автореферати дисертацій	1. Сардак С. Е. Глобальна регуляторна система розвитку людських ресурсів : автореф. дис... д-ра ек. наук : 08.00.02. Київ, 2014. 34 с. 2. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.
Дисертації	1. Сардак С. Е. Глобальна регуляторна система розвитку людських ресурсів : дис... д-ра ек. наук : 08.00.02. Дніпропетровськ, 2013. 586 с. 2. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с. 3. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. 2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. 3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. 5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018). 6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. Офіційний вісник України. 2018. № 5. С. 430–443. 7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10. 8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. Офіційний вісник України. 2018. № 25. С. 139–141. 9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.

Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. Архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.
Патенти	1. Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Федорченко Б. А., Смотрич В. Н. Радиационное повреждение материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Прокопенко И. П. Каталог растений для работ по экодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с.
Аналітичний бібліографічний запис. Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навіскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).	
Частина видання: книги	1. Петренко М. А. Международное право и роль Конституционного Суда Украины // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60-річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212. 3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.

	4. Сардак С. Е., Ставицька А. В. Пріоритетні напрями та важелі розкриття соціально-економічного потенціалу держави в умовах глобалізації / Сучасна Україна в глобальному середовищі : стратегічні орієнтири економічного розвитку : колект. моногр. [Н. В. Стукало, Н. П. Мешко, Л. М. Тимошенко та ін.]. Д. : Інновація, 2015. С. 332-346.
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С.202–203. 2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б. В. Київ, 2013. С.331–335. 3. Цехмістров І. І., Перець І. П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 4. Сардак С. Е. Глобальні фактори світогосподарського розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. семінару «Глобальні детермінанти світогосподарського розвитку» (Дніпропетровськ, 14 квітня 2016 р.). Д. : ДНУ. С. 110-112. 5. Sardak S. E. and Samoilenko A. O. The concept of state economic policy of regulation of human resources international movement of Ukraine in the context of global intellectualization. International Scientific Conference Economy and Society: modern foundation for human development: Conference Proceedings, Part 2, October 31, 2016. Leipzig, Germany: Baltija Publishing. P. 62-64.
Частина довідкового видання	1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683. 2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Попович Н.І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. Вісник Запорізького національного університету. Фізикоматематичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Хорошилова С. А., Малафіїк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	1. Сардак С. Е. Життєвий цикл соціально-економічних систем. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2016. № 1. С. 157-169. 2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118. 4. Sardak S., Dzhyndzhioian V. and Samoilenko A. Global innovations in tourism. Innovative Marketing. 2016. № 3. P. 45-50.

Електронні ресурси	1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.05.2022). 2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.07.2022).
--------------------	--

Бланк рецензії на кваліфікаційну роботу
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти
спеціальності 053 «Психологія», освітньо-професійної програми «Психологія»
(назва спеціальності, освітньої програми)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи _____

Актуальність теми _____

Наявність самостійних розробок автора _____

Практична цінність і основні висновки та рекомендації _____

Наявність недоліків _____

Оцінка рецензента (за розширеною лінгвістичною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «достатньо», «задовільно», «незадовільно»)

Загальний висновок рецензента _____

Рецензент

_____ (підпис)

_____ (прізвище, посада)

М.П.

«_____» _____ 20__ р.

Бланк відгука наукового керівника на кваліфікаційну роботу

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти

спеціальності 053 «Психологія», освітньо-професійної програми «Психологія»

(назва спеціальності, освітньої програми)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи

Обсяг кваліфікаційної роботи

Актуальність теми

Повнота і комплексність розкриття проблемних аспектів, рівень самостійності дослідження, позитивні сторони та досягнення

Недоліки (змістовні, оформлення, коректність використання літературних джерел та посилань на них)

Загальні висновки та пропозиції (рекомендація до захисту)

Науковий керівник

(підпис)

(прізвище, посада)

«_____» 20__р.